

Εμβόλια και εγκυμοσύνη- Σχήμα οξύμωρο;

Η εγκυμοσύνη αποτελεί μία ιδιαίτερη κατάσταση στη ζωή κάθε γυναίκας που συνοδεύεται από πολλές αλλαγές, μεταξύ των οποίων και η πτώση της άμυνας του οργανισμού. Αποτελεί δηλαδή μια κατάσταση σχετικής ανοσοκαταστολής, ενώ αλλαγές πραγματοποιούνται και σε πνεύμονες και καρδιά.

Η γρίπη αποτελεί οξεία νόσο του αναπνευστικού συστήματος, τόσο του ανώτερου όσο και του κατώτερου. Οφείλεται σε διάφορα στελέχη της γρίπης [A(H1N1), A(H3N2) και B]. Κάθε χρόνο ο ιός μεταλλάσσεται σε διάφορους υπο-οροτύπους. Προκαλεί επιδημικές εξάρσεις τους χειμερινούς μήνες από Οκτώβριο έως Απρίλιο και η δραστηριότητά της αυξάνεται κυρίως τους μήνες Ιανουάριο και κορυφώνεται τον Φεβρουάριο και Μάρτιο.

Οι γυναίκες κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης τους και έως 2 εβδομάδες μετά τον τοκετό, εμφανίζουν μεγαλύτερες πιθανότητες να νοσήσουν σοβαρά από τη γρίπη και να εμφανίσουν επιπλοκές της. Η σοβαρότερη από αυτές είναι η πνευμονία είτε από τον ίδιο τον ίδιο τον ιό είτε από κάποιο μικρόβιο. Επιπλέον μπορεί να επιδεινώσει υπάρχοντα προβλήματα της εγκύου (παρόξυνση άσθματος, επιδείνωση καρδιακής και νεφρικής λειτουργίας). Όλα αυτά μπορεί να καταλήξουν σε νοσηλεία στο νοσοκομείο ή ακόμη και θάνατο. Επιπλέον επιπλοκές μπορούν να προκύψουν και στο κύημα, όπως πρόωρος τοκετός.

Το πρώτο και πιο σημαντικό βήμα για την πρόληψη και προστασία τόσο της εγκύου όσο και του εμβρύου που κυοφορεί είναι η χορήγηση του αντιγριπικού εμβολίου, το οποίο προστατεύει μητέρα και παιδί τόσο κατά τη διάρκεια της κύησης όσο και τους πρώτους μήνες της ζωής του νεογνού. Το εμβόλιο δε χορηγείται πριν από την ηλικία των 6 μηνών και έτσι η δημιουργία ασφαλούς περιβάλλοντος, κυρίως με τον εμβολιασμό

της μητέρας, γύρω από το παιδί είναι ο μόνος τρόπος πρόληψης για το ίδιο. Το εμβόλιο της γρίπης είναι σύμφωνα με μελέτες σε μεγάλους πληθυσμούς απόλυτα ασφαλές και πρέπει να χορηγείται μετά την 26^η εβδομάδα, στο δεύτερο κα τρίτο τρίμηνο, ανάλογα με την εποχή του έτους σε όλες τις εγκύους. Αν υπάρχει λόγος, δηλαδή η έγκυος διανύει το πρώτο τρίμηνο της εγκυμοσύνης στην περίοδο έξαρσης της γρίπης, τότε μπορεί να χορηγηθεί γιατί τα οφέλη ξεπερνούν τους κινδύνους για το έμβρυο. Οι παρενέργειες από τη χορήγηση του εμβολίου είναι λίγες και απλές και περιλαμβάνουν πόνο στο σημείο της ένεσης, πονοκέφαλο, πυρετό, μυαλγίες, ναυτία, κούραση που λύνονται μέσα σε 1-2 ημέρες. Σπάνια μπορεί να προκαλέσει αλλεργική αντίδραση.

Μεγάλη σημασία έχει η τήρηση βασικών κανόνων από τις εγκύους. Αυτοί είναι παρόμοιοι με του γενικού πληθυσμού. Η έγκυος πρέπει να καλύπτει με χαρτομάντηλο το στόμα της όταν βήχει ή φτερνίζεται και να πλένει τακτικά τα χέρια της. Επιπλέον όσο γίνεται πρέπει να αποφεύγει το συγχρωτισμό σε κλειστούς χώρους.

Μεγάλη σημασία έχει η έγκαιρη αναγνώριση των συμπτωμάτων και αναφορά στον ειδικό γιατρό. Συμπτώματα όπως δύσπνοια, ζάλη, πόνος στο στήθος, σύγχυση, εμετός, υψηλός πυρετός που δεν ανταποκρίνεται στα αντιπυρετικά, μειωμένη κινητικότητα του εμβρύου πρέπει να θορυβήσουν την έγκυο γυναίκα και να απευθυνθεί άμεσα στον ιατρό. Τα αντιβιοτικά δεν έχουν θέση στη θεραπεία της γρίπης. Αντικατάστατα φάρμακα μπορούν να χορηγηθούν στη διάρκεια της εγκυμοσύνης, το κόστος όμως και όφελος από τη χορήγησή τους εκτιμάται τη δεδομένη στιγμή και για την συγκεκριμένη ασθενή.

Εκτός του αντιγριπικού εμβολίου στην εγκυμονούσα γυναίκα συστήνεται και το τριπλό εμβόλιο τετάνου, διφθερίτιδας, κοκκύτου (Tdap). Το εμβόλιο κατά του τετάνου είναι αυτό που προστατεύει από τον νεογνικό τέτανο, που αποτελεί από τις συχνότερες αιτίες νεογνικού θανάτου. Επιπλέον ο κοκκύτης αποτελεί νόσο που η ανοσία του εξασθενεί με το πέρασμα των χρόνων. Οι ενήλικες είναι αυτοί που τον μεταδίδουν στα βρέφη τα μικρότερα των 3 μηνών. Αποτέλεσμα να κινδυνεύουν να νοσήσουν τα νεογνά με μία νόσο απειλητική για τη ζωή τους. Έτσι λοιπόν οι έγκυες γυναίκες οφείλουν να εμβολιάζονται με το τριπλό εμβόλιο Tdap σε κάθε εγκυμοσύνη ανεξάρτητα από το προηγούμενο ιστορικό εμβολιασμού με το διπλό ή τριπλό εμβόλιο. Το εμβόλιο πρέπει να χορηγείται μεταξύ 27^{ης} και 36^{ης} εβδομάδας κύησης.

Δώρα Νακούτη-Καραγιάννη

Παθολόγος - Λοιμωξιολόγος

Όσον αφορά τα λοιπά εμβόλια, η χορήγησή τους αποτελεί ειδικό θέμα για κάθε εγκυμονούσα και πρέπει να αξιολογείται κάθε φορά από τον ειδικό γιατρό.